۲- آیا شر وجود دارد؟

عرض شد که مهمترین خصیصه مفهوم شر این است که قیاسی است یعنی در مقایسه نمایان می‌شود ، اکنون عرض می‌کنم که ما بیش از سه نوع مقایسه نخواهیم داشت ، مقایسه درون سیستمی و مقایسه برون سیستمی و مقایسه فرا سیستمی ، و شر درون سیستمی و برون سیستمی وجود دارد به خلاف شر فرا سیستمی که جود ندارد.

هر سیستم یک نظام هماهنگ را تشکیل می‌دهد که بر هماهنگی مؤلفه‌های آن آثار خاص مترتب می‌شود ، واضح‌ترین مثال برای یک سیستم بدن انسان است.

هر امری که خارج از مؤلفه‌های سیستم باشد ولی باعث اخلال در هماهنگی کارکرد مؤلفه‌های سیستم شود این امر برای این سیستم یک شر برون سیستمی به حساب می‌آید ، مثلا ضربه‌ای که بر بدن انسان وارد می‌شود شر برون سیستمی برای آن است ، و همچنین زهر حیوان گزنده و انواع میکروب و ویروس همگی شر برون سیستمی برای بدن به حساب می‌آیند.

اما وقتی خود مؤلفه‌های سیستم ، هماهنگی کافی در برقراری ارتباط با همدیگر نداشته باشند ، و پیچ و مهره‌های سیستم جفت نشوند و نتوانند تشکیل یک فرایند منتهی به برایند مقصود دهند ، در اینجا ما مواجه با یک شر درون سیستمی هستیم ، مثلا نقص عضو مادر زادی و یا امراض ژنتیکی می‌توانند شر درون سیستمی برای بدن انسان باشند.

و مخفی نیست که هر مؤلفه درون یک سیستم ، می‌تواند خود سیستمی درونی داشته باشد ، کما اینکه هر امر خارجی که یک سیستم با آن ارتباطی برقرار می‌کند می‌تواند دارای سیستم خاص خود باشد ، و مسأله شر در هر یک می‌تواند نسبت به یک امر درونی یا بیرونی خودنمایی کند که موجب اخلال در نظم مورد نظر در آن شر باشد.

نکته مهمی که در اینجا مطرح است بی‌معنا بودن شر نسبت به سیستم جهانی است ، منظور از سیستم جهانی مجموع تمام موجودات در تمام زمانها و مکانها و عوالم است ، در این سیستم جهانی نه شر برون سیستمی معنا دارد چون بیرونی برای آن فرض ندارد ، و نه شر درون سیستمی معنا دارد چون امکان وارد شدن خلل و بی‌نظمی در این سیستم فرض ندارد ، و رمز عدم ورود بی‌نظمی در سیستم جهانی این است که اساسا نظم در سیستم جهانی با نظم در سیستم‌های دیگر تفاوت جوهری دارد ، چون هر بی‌نظمی در مؤلفه‌های سیستم جهانی فرض شود این بی‌نظمی طبق نظم قانونی غیر قابل جایگزینی ، آنها (یعنی مؤلفه ها) را به حالتی دیگر رهنمون می‌شود ، حتی رخدادی مثل بیگ بنگ می‌تواند تمام قوانین فیزیک را تغییر دهد اما خود تابع قوانین ثابت سیستم جهانی است و معنا ندارد سیستم جهانی را در هم بریزد ، و این نکته جالب و حائز اهمیتی است ، و هر کس در تصدیق آن مشکل دارد باید تصور خود از سیستم جهانی را دقیق کند.

اکنون وقت آن است که به رابطه وجود شر با بود و نبود خدا بپردازیم که بخش اصلی بحث است.

بازبینی #1
ایجاد شده 8 مه 2025 16:16:16 توسط ... .
به روزرسانی شده 8 مه 2025 16:16:48 توسط ... .